

คู่มือปฏิบัติงาน

กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

นายสุชาติ เขียวสอาด

ตำแหน่งศึกษานิเทศก์
วิทยฐานะศึกษานิเทศก์ชำนาญการ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบึงคอกสิรินธร
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำนำ

ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอนพิเศษ ๒๕๕ ง วันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ได้กำหนดอำนาจหน้าที่กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาไว้ และคำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำวงศรึขันธ์ ที่ ๑๑๑/๒๕๖๗ เรื่อง มอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบปฏิบัติราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศึกษาประจำวงศรึขันธ์ ณ วันที่ ๗ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๖๗ ได้มอบหมายงานและหน้าที่ให้บุคลากรปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพแลประสิทธิภาพสูงสุดผล

คู่มือการปฏิบัติงานฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้การปฏิบัติงานตามภาระงานของศึกษานิเทศก์ กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำวงศรึขันธ์ที่รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ ขอขอบคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือฉบับนี้จะสามารถนำไปสู่การปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว โปร่งใส เป็นธรรม เกิดความพึงพอใจและประโยชน์ต่อผู้รับบริการ

นายสุชาติ เขียวสอาด

ศึกษานิเทศก์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำวงศรึขันธ์

สารบัญ

หน้า

คำนำ	
สารบัญ	
บทนำ	๑
แนวคิด	๒
วัตถุประสงค์	๒
ขอบข่ายภารกิจ	๒
งานตามมาตรฐานตำแหน่งศึกษานิเทศก์	๓
การปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย	๕
๑. โครงสร้างการปฏิบัติงาน	๕
๒. วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายการปฏิบัติงาน	๖
๓. ขอบข่ายงานความรับผิดชอบ	๗
๔. งานและหน้าที่ตามงานที่รับผิดชอบ	๘
๕. กระบวนการนิเทศและการพัฒนางานนิเทศ	๑๕
บรรณานุกรม	๑๙

บทนำ

ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ลงวันที่ ๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอนพิเศษ ๒๙๕ ง วันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ได้กำหนดอำนาจหน้าที่กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาไว้ดังต่อไปนี้

๑. ประสาน ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตร การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา และหลักสูตรการศึกษาพิเศษ
๒. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาหลักสูตรการสอนและกระบวนการเรียนรู้ ของผู้เรียน
๓. วิจัย พัฒนา ส่งเสริม ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินเกี่ยวกับการวัดและ การประเมินผล การศึกษา
๔. วิจัย พัฒนา ส่งเสริม มาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้ง ประเมิน ติดตาม และตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
๕. นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
๖. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม การนิเทศทางการศึกษา
๗. ปฏิบัติงานเลขานุการคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา ของเขตพื้นที่การศึกษา
๘. ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือ ที่ได้รับ มอบหมาย

ดังนั้น ในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ดังกล่าวข้างต้นให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด บุคลากร ผู้ปฏิบัติงานจึงจำเป็นต้องเข้าใจในภารกิจและรายละเอียดในการปฏิบัติงาน มีเป้าหมาย มีขั้นตอน กระบวนการ ปฏิบัติงานที่ชัดเจน จึงจะบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน ฉบับนี้ เพื่อใช้ในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้ปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว โปร่งใส เป็นธรรม เกิดความพึงพอใจและประโยชน์ต่อผู้รับบริการ โดยคู่มือการปฏิบัติงานฉบับนี้ ประกอบด้วย โครงสร้างการ ปฏิบัติงาน วิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมายการปฏิบัติงาน ขอบข่ายงานความรับผิดชอบงานและหน้าที่ตามงานที่ รับผิดชอบ การปฏิบัติงานและการพัฒนางานในหน้าที่ ขั้นตอนการปฏิบัติงาน กระบวนการ วัตถุประสงค์ ขอบเขตของงาน แบบฟอร์มที่ใช้ เอกสารหลักฐานอ้างอิง ประกอบการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ในกลุ่ม นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา จำนวน ๔ งาน ได้แก่ งานกลุ่มงานส่งเสริมพัฒนาระบบการ ประกันคุณภาพการจัดการศึกษา งานศึกษานิเทศก์ประจำกลุ่มโรงเรียนที่รับผิดชอบ งานศูนย์พัฒนาวิชาการ งานตามนโยบาย/โครงการที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งเอกสารนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับบุคลากรที่ปฏิบัติงานในกลุ่ม นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา และบุคลากรอื่น ๆ ตลอดจนสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทาง ในการบริหารงานและปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามภารกิจหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิด

กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นกลุ่มงานดำเนินการเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการพัฒนาระบบการบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพได้มาตรฐานเท่าเทียมกันโดยยึดโรงเรียนเป็นฐาน ส่งผลให้ ผู้เรียนทั้งในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย เกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการศึกษา

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้มีแนวทางการนิเทศ การบริหารและการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา
๒. เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาและจัดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ
๓. เพื่อส่งเสริมให้สถานศึกษามีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาชาติ
๔. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการวัดและประเมินผลการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ให้มีคุณภาพ
๕. เพื่อพัฒนาระบบการนิเทศติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการบริหารจัดการศึกษา
๖. เพื่อส่งเสริมการศึกษา วิจัย และพัฒนาให้เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา มีคุณภาพได้มาตรฐาน

ขอบข่ายภารกิจ

๑. งานธุรการ
๒. กลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระบวนการเรียนรู้
  - ๒.๑ งานส่งเสริมพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย การศึกษาพิเศษ ผู้ด้อยโอกาสและผู้มีความสามารถพิเศษ
  - ๒.๒ งานส่งเสริมพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
  - ๒.๓ งานศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย การพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้
๓. กลุ่มงานวัดและประเมินผลการศึกษา
  - ๓.๑ งานส่งเสริมการวัดและประเมินผลการศึกษา
  - ๓.๒ งานส่งเสริมและพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลการศึกษา
  - ๓.๓ งานติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการวัดและประเมินผลการศึกษา
  - ๓.๔ งานทดสอบทางการศึกษา
๔. กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
  - ๔.๑ งานส่งเสริม พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
  - ๔.๒ งานศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
๕. กลุ่มงานนิเทศ ติดตามและประเมินผลระบบบริหารและการจัดการศึกษา
  - ๕.๑ งานส่งเสริมและพัฒนาระบบการนิเทศและการจัดกระบวนการเรียนรู้
  - ๕.๒ งานส่งเสริมสนับสนุน เครือข่ายการนิเทศของเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และชุมชน

๕.๓ งานนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา

๕.๔ งานศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัยการพัฒนาระบบบริหารและการจัดการศึกษา

๖. กลุ่มงานส่งเสริมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

๖.๑ งานส่งเสริมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

๖.๒ งานตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษา

๖.๓ งานส่งเสริมและประสานงานการประกันคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษา

๖.๔ งานศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา

๗. กลุ่มงานเลขานุการคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษา

๗.๑ งานพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศ

๗.๒ งานวางแผนการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษา

๗.๓ งานรายงานผลการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษา

งานตามมาตรฐานตำแหน่งศึกษานิเทศก์

อ้างอิง หนังสือ สำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ ๐๒๐๖.๔/ว๓ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๔ เรื่อง มาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีสาระสำคัญดังนี้

หน้าที่และความรับผิดชอบ

มีหน้าที่และความรับผิดชอบหลักในการนิเทศการศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษารวมทั้งพัฒนาตนเองและวิชาชีพ และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ ต้องมีการบูรณาการงานทั้ง ๓ ด้าน ให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกัน ดังนี้

๑. ด้านการนิเทศการศึกษา

๑.๑ ออกแบบ จัดทำแผนการนิเทศการศึกษา ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ มาตรฐานการศึกษาชาติและหลักสูตร รวมทั้งนโยบาย จุดเน้น สภาพแวดล้อม ปัญหาและความต้องการจำเป็น ให้ครู สถานศึกษา และหน่วยงานการศึกษา สามารถจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะและผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน

๑.๒ คัดสรร สร้าง พัฒนา สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี โดยศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ สังเคราะห์วิจัย หรือวิธีการอื่นๆ ที่เหมาะสม ให้สอดคล้องกับแผนการนิเทศการศึกษา เพื่อช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูสถานศึกษา และหน่วยงานการศึกษา สามารถจัดการศึกษาได้บรรลุผล

๑.๓ นิเทศ ให้คำปรึกษา แนะนำ ชี้แนะ เป็นที่เล็ง ส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนางานวิชาการประสานงานกับหน่วยงาน สถานประกอบการ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ติดตาม และประเมินผล การจัดการศึกษาให้ครู สถานศึกษา และหน่วยงานการศึกษา สามารถจัดการศึกษาได้บรรลุผล

๑.๔ รายงานผลการนิเทศ โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ สะท้อนผลการนิเทศต่อครู สถานศึกษาหน่วยงาน หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศในการพัฒนางานวิชาการ และการจัดการศึกษาที่เกิดผลสัมฤทธิ์สูง

๒. ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา

๒.๑ วิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายและความต้องการจำเป็น สังเคราะห์สารสนเทศที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน เพื่อวางแผนการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการจัดการศึกษา

๒.๒ ประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน องค์กร และสถานประกอบการ รวมถึงภูมิปัญญา หรือผู้ทรงคุณวุฒิด้านต่างๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการศึกษา เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษา

๒.๓ ติดตามประเมินผลการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและหน่วยงานการศึกษา ให้สามารถจัดการศึกษาได้บรรลุผลตามพันธกิจ

๓. ด้านการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ

๓.๑ พัฒนาการตนเองอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกรใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา สมรรถนะทางวิชาชีพศึกษานิเทศก์ และความรอบรู้ในเนื้อหาที่นิเทศให้สูงขึ้น

๓.๒ มีส่วนร่วม และเป็นผู้นำในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้และการจัดการศึกษา

๓.๓ นำความรู้ ความสามารถ ทักษะที่ได้จากการพัฒนาตนเองและวิชาชีพมาใช้ในการพัฒนาการนิเทศการศึกษา ที่มีผลต่อคุณภาพครูและผู้เรียน

การปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย

ตามคำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบุรีรัมย์ ที่ ๑๑๑/๒๕๖๗ เรื่อง มอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบปฏิบัติราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบุรีรัมย์ ณ วันที่ ๗ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๖๗

๑. โครงสร้างการปฏิบัติงาน

โครงสร้างการปฏิบัติงานของกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

นายอาทิตย์ อารังชัยชนะ
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบุรีรัมย์

นายธีระชัย รัตนรังษี
รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำบุรีรัมย์
รับผิดชอบ กำกับดูแลกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

นางสาวปารณีย์ ขวัญกิจวงศ์ธร
ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

นางสาวชลธิดา ดวงงามยิ่ง
หัวหน้ากลุ่มงานพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระบวนการเรียนรู้

นางสาวปารณีย์ ขวัญกิจวงศ์ธร
หัวหน้ากลุ่มงานวัดและประเมินผล
การจัดการศึกษา

นางสาวมิตราสินี สมบูรณ์
หัวหน้ากลุ่มงานส่งเสริมและ
พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและ
เทคโนโลยีทางการศึกษา

นางวรรณมา พวงนิล
หัวหน้ากลุ่มงานนิเทศ ติดตาม
และประเมินผลระบบบริหาร
และการจัดการศึกษา

นายสุชาติ เขียวสะอาด
หัวหน้ากลุ่มงานส่งเสริมพัฒนาระบบ
การประกันคุณภาพการศึกษา

นางสาวกริยาวพันธ์ เอี่ยมสุวรรณ
หัวหน้ากลุ่มงานเลขานุการ
คณะกรรมการติดตาม
ตรวจสอบ ประเมินผลและ
นิเทศการศึกษา

๒. วิสัยทัศน์ ภารกิจกิจ เป้าหมายการปฏิบัติงาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำวงศร์ขันธุ์	ตนเอง
วิสัยทัศน์	
“ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๐ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำวงศร์ขันธุ์ เป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมการศึกษา พัฒนาผู้เรียนคุณภาพสู่สังคม”	“นิเทศแบบเชิงรุก ร่วมคิด ร่วมพัฒนา สู่คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน”
พันธกิจ	ภารกิจ
<p>๑. ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศของผู้เรียนเต็มตามศักยภาพตามแนวพหุปัญญา เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑</p> <p>๒. พัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นบุคคลคุณธรรม มีจรรยาบรรณวิชาชีพครู และมีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองทิศทางการพัฒนาของประเทศ</p> <p>๓. ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาสถานศึกษาและระบบการบริหารจัดการให้มีความปลอดภัย มีคุณภาพ เป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมการศึกษา และองค์กรแห่งการเรียนรู้</p> <p>๔. พัฒนาระบบการบริหารจัดการคุณภาพบนฐานการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลเหมาะสมตามบริบท</p>	<p>๑. พัฒนางานกลุ่มงานส่งเสริมพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อส่งเสริมระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา</p> <p>๒. นิเทศ ติดตามและประเมิน ผลการจัดการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในความรับผิดชอบ</p> <p>๓. ส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล วิเคราะห์ วิจัย เกี่ยวกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย</p> <p>๔. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมการส่งเสริมการอ่านของสถานศึกษา ครูผู้สอน ครูบรรณารักษ์ และงานพัฒนาห้องสมุด</p> <p>๕. ประสานงาน ส่งเสริม สนับสนุน การดำเนินงานอื่น ๆ ของหน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาในสังกัด ตลอดจนหน่วยงาน/ องค์กร/และภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา</p>
เป้าประสงค์	เป้าหมายการปฏิบัติงาน
<p>๑. ผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก โดยเน้นความเป็นเลิศทางวิชาการ สื่อสารสองภาษา ล้ำหน้าทางความคิด ผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ และร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก ตลอดจนมีความพร้อม ในการรับมือกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทุกรูปแบบ และมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑</p> <p>๒. ประชากรทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษาที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม</p> <p>๓. เด็กออกกลางคันและเด็กตกหล่น เป็นศูนย์</p> <p>๔. ผู้เรียน ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และสถานศึกษาได้รับการดูแลความปลอดภัยจากภัยคุกคาม ๙ รูปแบบได้แก่ ภัยยาเสพติด ภัยความรุนแรง ภัยพิบัติต่างๆ อุบัติเหตุ โรคอุบัติใหม่ ฝุ่น PM ๒.๕ การค้ามนุษย์ การคุกคามในชีวิตและทรัพย์สิน รวมถึงอาชญากรรมไซเบอร์ สามารถปรับตัว ต่อโรคอุบัติใหม่ โรคอุบัติซ้ำและรองรับวิถีชีวิตใหม่รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี</p> <p>๕. ครูมีจิตวิญญาณความเป็นครู มีความรู้ทางวิชาการและมีทักษะการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) จัดการเรียนรู้ตามแนวทางพหุปัญญา เป็นผู้สร้างสรรค์นวัตกรรม และมีทักษะการใช้ เทคโนโลยี</p> <p>๖. ผู้บริหารสถานศึกษา มีความเป็นมืออาชีพ คิดเชิงกลยุทธ์และนวัตกรรม มีภาวะผู้นำทางวิชาการ มีสำนึกความรับผิดชอบ และการบริหารแบบร่วมมือ</p> <p>๗. สถานศึกษามีการบริหารจัดการคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ระดับ OBECQA และระดับ ScQA และมีเครือข่ายร่วมพัฒนา</p> <p>๘. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำวงศร์ขันธุ์ มีการบริหารเชิงบูรณาการ เป็นสำนักงานแห่งนวัตกรรมยุคใหม่ ใช้ข้อมูลสารสนเทศ เทคโนโลยีดิจิทัล และการวิจัยมาพัฒนา ขับเคลื่อนคุณภาพ กำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานผลอย่างเป็นระบบ</p>	<p>๑. โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำวงศร์ขันธุ์ มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามค่าเป้าหมายของสถานศึกษาด้วยการนิเทศเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน กระบวนการบริหารและการจัดการ และกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ</p> <p>๒. โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำวงศร์ขันธุ์ ได้รับการนิเทศและการบริการวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามความต้องการและบริบท</p> <p>๓. สร้างและมีเครือข่าย/ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมขับเคลื่อนกลุ่มงานประกันคุณภาพการศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและการส่งเสริมการอ่านและการจัดการเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น</p> <p>๔. ผู้รับการนิเทศมีความพึงพอใจต่อการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา</p>

๓. ขอบข่ายงานความรับผิดชอบ

ตามคำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปริมณฑล ที่ ๓๗๙/๒๕๖๕ เรื่อง มอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบปฏิบัติราชการของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปริมณฑล ณ วันที่ ๑๙ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๖๕ มีขอบข่ายการทำงาน ดังนี้

๓.๑ งานกลุ่มงานส่งเสริมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

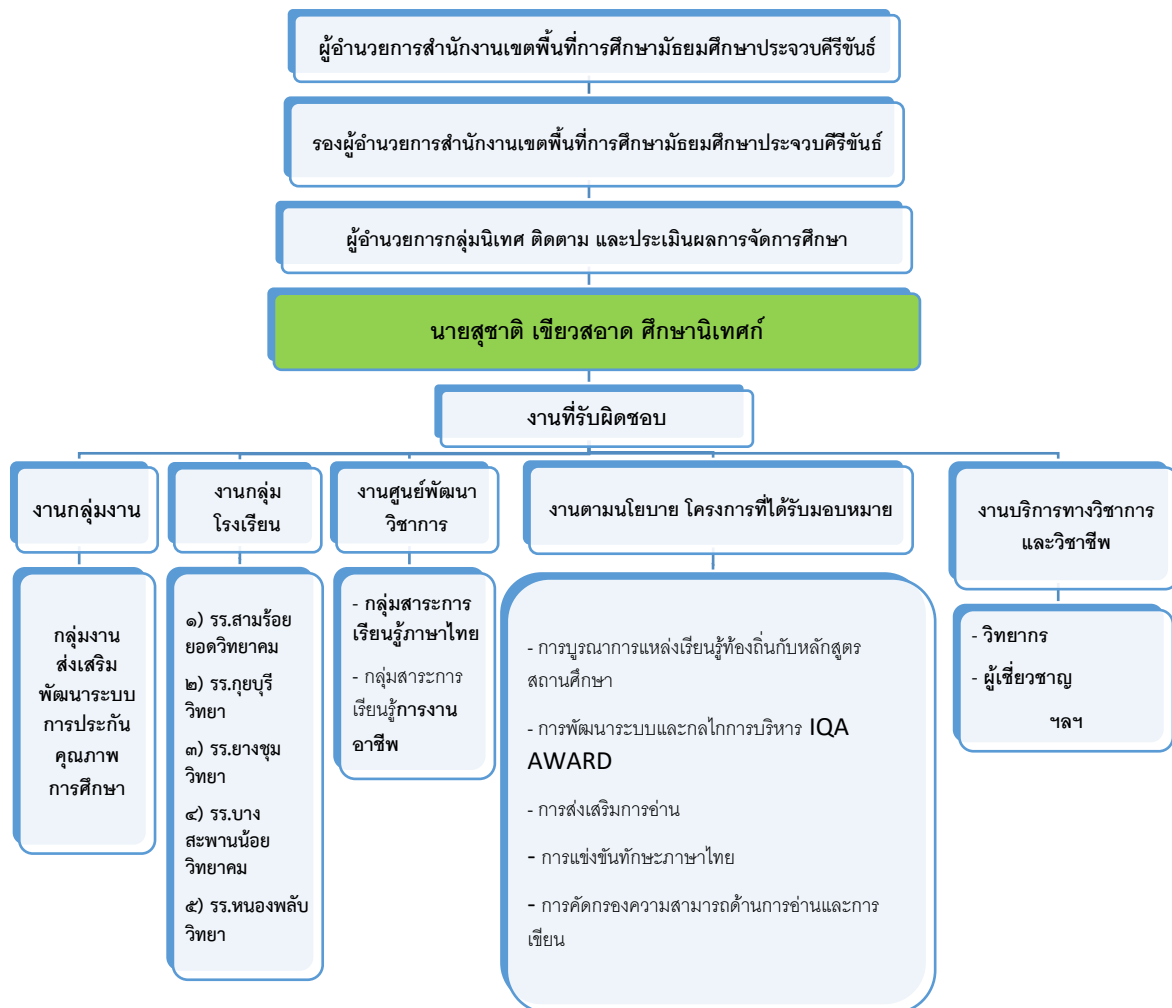
๓.๒ งานประสาน นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษากลุ่มโรงเรียน

๓.๓ งานประสานความร่วมมือศูนย์พัฒนาวิชาการ

๓.๔ งานตามนโยบาย โครงการที่ได้รับมอบหมาย เช่น งานโครงการเสริมสร้างระบบและกลไกการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การส่งเสริมเครือข่ายนวัตกรรมคุณภาพสถานศึกษา ๑ ช่วย ๓ การส่งเสริมนิสัยการอ่าน

๓.๕ งานบริการวิชาการ เช่น การเป็นวิทยากร การเป็นผู้เชี่ยวชาญ การร่วมเป็นคณะกรรมการร่วมเป็นคณะกรรมการ

โครงสร้างตามงานที่รับผิดชอบ

๔. งานและหน้าที่ตามงานที่รับผิดชอบ

๔.๑ งานกลุ่มงานส่งเสริมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการจัดการศึกษา

ศึกษานิเทศก์ประจำกลุ่มงานฯ ร่วมกันทำหน้าที่เกี่ยวกับงานวิจัย พัฒนา ส่งเสริม มาตรฐานการศึกษา และการประกันคุณภาพการศึกษา ประเมิน ติดตาม และตรวจสอบคุณภาพการศึกษา สามารถแบ่งงานได้ดังนี้

๑) งานพัฒนาส่งเสริมมาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานส่งเสริม สนับสนุน ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษา
๒. เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ขอบเขตของงาน

เป็นการดำเนินการประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และร่วมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาสามารถดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้ อย่างเป็นระบบตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ พ.ศ. ๒๕๖๑ และประกาศ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง แนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๖๑

คำจำกัดความ

ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายความว่า การประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาที่ดำเนินการอย่างมีระบบ ตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ ภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

๑. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
๒. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา
๓. จัดระบบบริหารและสารสนเทศ
๔. ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
๕. จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
๖. จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
๗. จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน
๘. จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

การพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายความว่า กระบวนการพัฒนาการศึกษาเข้าสู่คุณภาพ ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา การจัดระบบและ โครงสร้าง การวางแผนและการดำเนินงานตามแผน รวมทั้งการสร้างจิตสำนึกให้เห็นว่า การพัฒนา คุณภาพการศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของทุกคน โดย ระบบการประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วย การประเมินคุณภาพภายใน การติดตามตรวจสอบ คุณภาพการศึกษา การพัฒนาคุณภาพการศึกษาสถานศึกษา

ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

๑. ศึกษาาระบบหลักเกณฑ์ วิธีการ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตลอดจนกฎเกณฑ์ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๒. ศึกษา ค้นคว้า หลักการ แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดทำมาตรฐานการศึกษา แล้วนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับมาตรฐานการศึกษาชาติและระดับเขตพื้นที่การศึกษา

๓. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาสร้างความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพและการประกันคุณภาพการศึกษาแก่บุคลากรทุกคน

๔. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษากำหนดมาตรฐานระดับสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับ สภาพแวดล้อมและความต้องการของชุมชน /ท้องถิ่น รวมทั้งการกำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์ ในการแปลผลและตัดสินการผ่านมาตรฐานพร้อมทั้งจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่าง สถานศึกษาด้วยกัน

๕. ร่วมกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษา และ ระดับสถานศึกษา

๖. ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัด สร้าง ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมีหลักการ และแนวคิดอยู่บนพื้นฐานการปรับปรุงพัฒนา

๗. นิเทศ ติดตาม การจัด สร้าง พัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาผลสำเร็จ ที่คาดหวังสถานศึกษามีความสามารถในการจัด สร้าง ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้ อย่างมีคุณภาพ

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

สถานศึกษาสามารถพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๒. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ พ.ศ. ๒๕๖๑
๓. ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง แนวปฏิบัติการดำเนินงาน ประกันคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๖๑
๔. คู่มือแนวทางการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
๕. คู่มือแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑
๖. คู่มือการจัดทำผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา

๒) งานส่งเสริมและประสานงานการประกันคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษา

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการงานส่งเสริมสนับสนุน และเตรียมความพร้อมให้ สถานศึกษาพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก

๒. เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาใช้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา ในสังกัด สำหรับการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา

๓. เพื่อให้สถานศึกษาในสังกัดสามารถดำเนินการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและได้รับ การรับรองคุณภาพมาตรฐาน

ขอบเขตของงาน

เป็นแนวทางการปฏิบัติงานส่งเสริม และประสานงานการประเมินคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาในสังกัด ดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน และพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอกตามรอบการประเมิน

คำจำกัดความ

การประสานงานการประเมินคุณภาพภายนอก หมายความว่า การดำเนินการด้วยวิธีการ กิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริม สนับสนุน หรือกระตุ้นให้สถานศึกษามีความเข้าใจ และสามารถพัฒนา ระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก ได้ตามรอบการประเมิน

การประเมินคุณภาพภายนอก หมายความว่า การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตามและการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งกระทำโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือผู้ประเมินภายนอก

ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

๑. ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานศึกษาประเมินตนเอง และจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา
๒. พิจารณาให้ข้อเสนอแนะกับสถานศึกษาในการจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา
๓. ประสานงานกับสถานศึกษาที่มีความพร้อมรับการประเมินภายนอก เพื่อเสนอรายชื่อสถานศึกษาต่อสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)
๔. ประสานงานกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เมื่อถึงกำหนดการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา อาจได้รับมอบหมายให้เข้าร่วมสังเกตการณ์ และให้ข้อมูลเพิ่มเติมในกระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก (ต้องไม่ได้เป็นผู้ประเมิน)
๕. ประสาน ติดตามผลการประเมินภายนอก เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

สถานศึกษามีความพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอกและมีผลการประเมินภายนอกเป็นไปตามที่คาดหวัง

กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๑. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ พ.ศ. ๒๕๖๑
๒. ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง แนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๖๑
๓. คู่มือการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาเพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอก

๔. คู่มือกรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษา พ.ศ.๒๕๖๗ - ๒๕๗๑ ฉบับสถานศึกษาและผู้ประเมินภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๓) งานการศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้สถานศึกษาในสังกัดได้รับการพัฒนาให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่มีคุณภาพและเข้มแข็ง

ขอบเขตของงาน

เป็นกระบวนการศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัย เกี่ยวกับการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด ตลอดจนการดำเนินงาน ศึกษา วิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา

คำจำกัดความ

การวิจัยพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา หมายความว่า การดำเนินการศึกษารูปแบบเทคนิค วิธีการที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ทำให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเข้มแข็ง

ขั้นตอนและแนวการปฏิบัติ

๑. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย มาตรฐานการประกันคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษาของแต่ละหน่วยงาน

๒. ส่งเสริม สนับสนุนและหรือร่วมกับสถานศึกษาดำเนินการวิจัยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา

๓. ส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษานำผลการวิจัยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

๔. รวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

๕. นิเทศ ติดตาม การวิจัยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและนำผลมาใช้ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ผลสำเร็จที่คาดหวัง

สถานศึกษาทุกแห่งนำผลการวิจัยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาใช้ในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

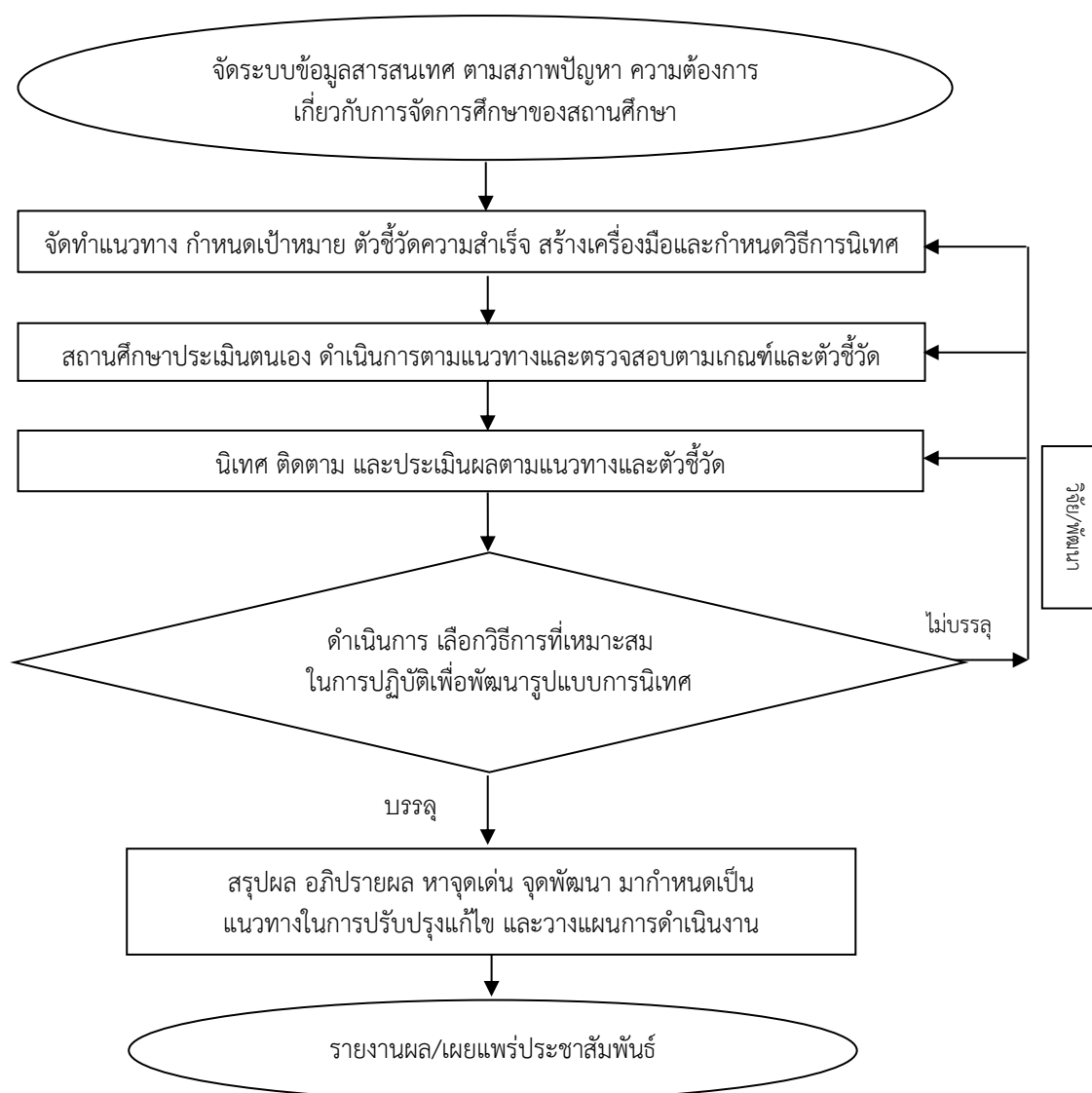
กฎหมาย ระเบียบและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๑. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ พ.ศ. ๒๕๖๑

๓. ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง แนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๖๑

Flow Chart การปฏิบัติงานนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
งานกลุ่มงานส่งเสริมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการจัดการศึกษา

แบบฟอร์มที่ใช้

๑. แบบสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษา
๒. แบบนิเทศ ติดตาม และสรุปผลการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
๓. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

๔.๒ งานศึกษานิเทศก์ประจำกลุ่มโรงเรียน

ศึกษานิเทศก์ส่งเสริม สนับสนุนและจัดการการศึกษาของโรงเรียนในความรับผิดชอบ ๕ แห่ง ได้แก่ โรงเรียนสามร้อยยอดวิทยาคม โรงเรียนกุยบุรีวิทยา โรงเรียนยางชุมวิทยา โรงเรียนบางสะพานน้อยวิทยาคม และ รร.หนองพลับวิทยา ให้มีคุณภาพและเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียน มีหน้าที่

๑) นิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในความรับผิดชอบ รวมทั้งจัดทำสารสนเทศที่จำเป็นเพื่อการนิเทศการศึกษา

๒) ให้คำปรึกษา แนะนำ ประสานงานเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๓) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๔.๓ งานศูนย์พัฒนาวิชาการ

ศึกษานิเทศก์ประสานความร่วมมือศูนย์พัฒนาวิชาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ มีหน้าที่

๑) สนับสนุน ส่งเสริม ให้คำปรึกษา ประสานความร่วมมือเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาวิชาการ

๒) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๔.๔ งานตามนโยบาย โครงการที่ได้รับมอบหมาย

ศึกษานิเทศก์รับผิดชอบโครงการ กิจกรรม ตามนโยบายที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการ ได้แก่ การบูรณาการแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นกับหลักสูตรสถานศึกษา โครงการพัฒนาระบบและกลไกการบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพสถานศึกษาต้นแบบ รางวัล IQA AWARD การส่งเสริมการอ่าน การแข่งขันทักษะภาษาไทย และการคัดกรองความสามารถด้านการอ่านและการเขียนภาษาไทย ในสถานศึกษามีหน้าที่

๑) ศึกษา วิเคราะห์ กำหนดแนวทางและวิธีการดำเนินงานตามโครงการ

๒) ดำเนินการ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงาน

๓) สรุปและจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน

๔) เผยแพร่ และสะท้อนผลผลการดำเนินงานแก่ผู้เกี่ยวข้อง

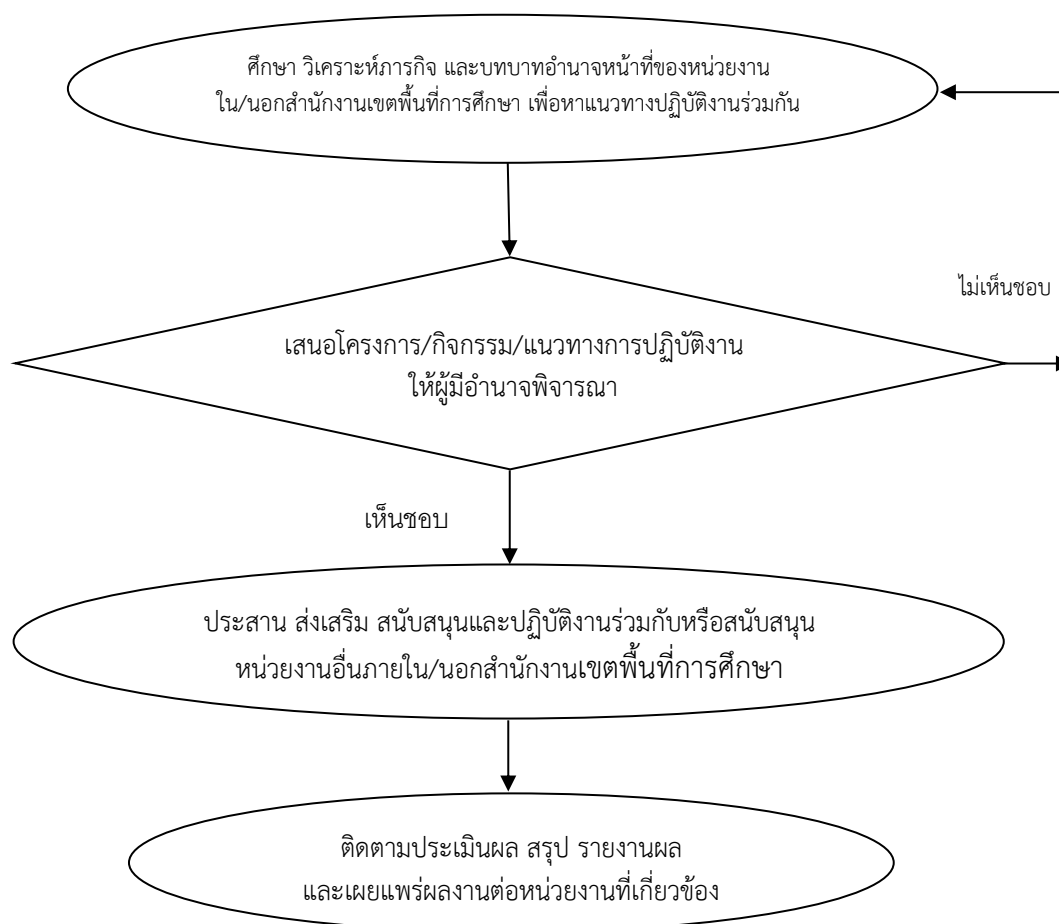
๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๔.๕ งานบริการทางวิชาการและวิชาชีพ

ศึกษานิเทศก์มีการให้บริการทางวิชาการและวิชาชีพอย่างหลากหลายวิธีการหรือช่องทาง เช่น การเป็นวิทยากร การเป็นผู้เชี่ยวชาญ การเป็นผู้ให้ข้อมูลทางการศึกษา การให้คำปรึกษาหรือชี้แนะ การร่วมเป็นคณะกรรมการ เป็นต้น

Flow Chart การปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงาน
 การประสานงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย ได้แก่
 งานศึกษานิเทศก์ประจำกลุ่มโรงเรียน
 งานศูนย์พัฒนาวิชาการ
 งานตามนโยบาย โครงการที่ได้รับมอบหมาย
 งานบริการทางวิชาการและวิชาชีพ

แบบฟอร์มที่ใช้

๑. แบบบันทึกข้อความ/แบบตอบรับ/หนังสือราชการ
๒. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

๕. กระบวนการนิเทศและการพัฒนางานนิเทศ

๕.๑ กระบวนการนิเทศ

การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาด้วยกระบวนการนิเทศ วิธีการนิเทศ และเทคนิคการนิเทศ ที่หลากหลายเหมาะสมตามบริบทงานและผู้รับการนิเทศ โดยกระบวนการนิเทศที่เลือกใช้ในการปฏิบัติการนิเทศ ได้แก่ กระบวนการนิเทศโดยใช้วงจรของเดมมิง (Circle Demming Cycle) กระบวนการนิเทศ PIDRE กระบวนการนิเทศโดยหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระบวนการนิเทศโดยใช้วงจรของเดมมิง (Circle Demming Cycle)

การนำวงจรเดมมิง (Demming circle) หรือนิยมเรียกกันว่า PDCA มาใช้ในการดำเนินการนิเทศการศึกษา โดยมีขั้นตอนที่สำคัญ ๔ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ ๑ การวางแผน (P-Plan)

- ๑.๑ การจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ
- ๑.๒ การกำหนดจุดพัฒนาการนิเทศ
- ๑.๓ การจัดทำแผนการนิเทศ
- ๑.๔ การจัดทำโครงการนิเทศ

ขั้นที่ ๒ การปฏิบัติงานตามแผน (D-Do)

- ๒.๑ การปฏิบัติตามขั้นตอนตามแผน/โครงการ
- ๒.๒ การกำกับติดตาม
- ๒.๓ การควบคุมคุณภาพ
- ๒.๔ การรายงานความก้าวหน้า
- ๒.๕ การประเมินความสำเร็จเป็นระยะ ๆ

ขั้นที่ ๓ การตรวจสอบและประเมินผล (C-Check)

- ๓.๑ กำหนดกรอบการประเมิน
- ๓.๒ จัดทำ/สร้างเครื่องมือประเมิน
- ๓.๓ เก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๔ วิเคราะห์ข้อมูล
- ๓.๕ สรุปผลการประเมิน

ขั้นที่ ๔ การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน (A-Act)

- ๔.๑ จัดทำรายงานผลการนิเทศ
- ๔.๒ นำเสนอผลการนิเทศและเผยแพร่
- ๔.๓ พัฒนาต่อเนื่อง

กระบวนการนิเทศ PIDRE

เป็นกระบวนการนิเทศ ๕ ขั้นตอน (สังัด อุทรานันท์, ๒๕๓๐) ดังนี้

ขั้นที่ ๑ วางแผนการนิเทศ (Planning-P) เป็น ขั้นที่ผู้บริหารผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศจะทำการประชุมปรึกษาหารือเพื่อให้ได้มาซึ่งปัญหาและความต้องการจำเป็นที่จะต้องมีการนิเทศ รวมทั้งวางแผนถึงขั้นตอนการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการนิเทศที่จะจัดขึ้นอีกด้วย

ขั้นที่ ๒ ให้ความรู้ในสิ่งที่จะทำ (Informing-I) เป็นขั้นตอนของการให้ความรู้ความเข้าใจ ในการดำเนินงานว่าจะต้องอาศัยความรู้ความสามารถอย่างไรบ้าง มีขั้นตอนในการดำเนินการอย่างไร และจะอย่างไรจึงจะทำให้ได้ผลงานออกมาอย่างมีคุณภาพ ขั้นนี้จำเป็นทุกครึ่งสำหรับการเริ่มการ นิเทศที่จัดขึ้นใหม่ไม่ว่าจะเป็นเรื่องใดก็ตาม และก็มีมีความจำเป็นสำหรับงานนิเทศที่ยังไม่ได้ผล หรือ ได้ผลไม่ถึงขั้นที่พอใจซึ่งจำเป็นจะต้องทำการทบทวนให้ความรู้ในการปฏิบัติงานที่ถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง

ขั้นที่ ๓ การปฏิบัติงาน (Doing -D) ประกอบด้วยงานใน ๓ ลักษณะคือ

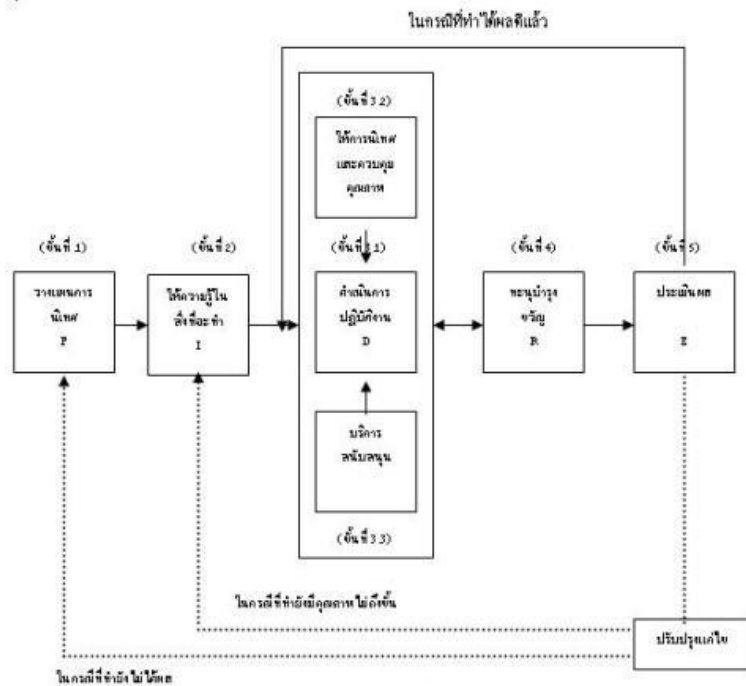
๓.๑ การปฏิบัติงานของผู้รับนิเทศเป็นขั้นที่ผู้รับการนิเทศลงมือปฏิบัติงานตาม ความรู้ ความสามารถที่ได้รับมาจากดำเนินการในขั้นที่ ๒

๓.๒ การปฏิบัติงานของผู้ให้การนิเทศ ขั้นนี้ผู้ให้การนิเทศจะทำการนิเทศและควบคุมคุณภาพ ให้งานสำเร็จออกมาทันตาม กำหนดเวลาและมีคุณภาพสูง

๓.๓ การปฏิบัติงานของผู้สนับสนุนการนิเทศ ผู้บริหารก็จะให้บริการสนับสนุนในเรื่อง วัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างได้ผล

ขั้นที่ ๔ การสร้างขวัญและกำลังใจ (Reinforcing-R) ขั้นนี้เป็นขั้นของการเสริมกำลังใจ ของผู้บริหารเพื่อให้ผู้รับการนิเทศมี ความมั่นใจและบังเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานขั้นนี้อาจจะ ดำเนินการไปพร้อม ๆ กันกับผู้รับการนิเทศกำลังปฏิบัติงานหรือการปฏิบัติงานได้เสร็จสิ้นแล้วก็ได้

ขั้นที่ ๕ ประเมินผลผลิตของการดำเนินงาน (Evaluating-E) เป็นขั้นที่ผู้นิเทศทำการ ประเมินผลการดำเนินการซึ่งผ่านไปแล้วว่าเป็นอย่างไร หลังจากการประเมินผลการนิเทศหากพบว่ามี ปัญหาหรืออุปสรรคอย่างหนึ่งอย่างใด ที่ทำให้การดำเนินงานไม่ได้ผลก็สมควรจะต้องทำการปรับปรุง แก้ไข ซึ่งการปรับปรุงแก้ไขอาจทำได้โดยการให้ความรู้ในสิ่งที่ทำใหม่อีกครั้งหนึ่งกรณีทีผลงานยังไม่ ถึงขั้นที่พอใจ หรือดำเนินการปรับปรุงการดำเนินงานทั้งหมดสำหรับกรณีการดำเนินงานไม่ได้ผล และ ถ้าหากการประเมินผลได้พบว่าประสบผลสำเร็จตามที่ได้ตั้งไว้หากจะได้ดำเนินการนิเทศต่อไปก็ สามารถทำไปได้เลยโดยไม่ต้องให้ความรู้ในเรื่องนั้นอีก

ภาพกระบวนการนิเทศ PIDRE

กระบวนการนิเทศโดยหน่วยศึกษานิเทศก์

เป็นกระบวนการนิเทศที่สามารถนำไปใช้หรือประยุกต์ใช้ร่วมกับเทคนิคการนิเทศต่างๆ และพัฒนาเป็นระบบหรือรูปแบบการนิเทศที่เหมาะสมกับสถานศึกษามี ๕ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ ๑ เตรียมการนิเทศ

เป็นการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการจำเป็น นโยบาย ทิศทางการจัดการศึกษา ความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้น

ขั้นที่ ๒ วางแผนการนิเทศ

เป็นการกำหนดประเด็นการนิเทศ การวางแผนการนิเทศแบบมีส่วนร่วมทั้งภายในหน่วยงาน ต้นสังกัด และสถานศึกษาผู้รับการนิเทศ รวมทั้งการกำหนดปฏิทิน วิธีการ รูปแบบ เครื่องมือ และการประเมินและรายงานผลการนิเทศ เพื่อให้เกิดความพร้อมในการดำเนินการนิเทศการศึกษา

ขั้นที่ ๓ ปฏิบัติการนิเทศ

เป็นการนำแผนการนิเทศสู่การปฏิบัติ ซึ่งการนิเทศอาจเป็นการนิเทศที่สถานศึกษา การนิเทศทางไกลหรือออนไลน์ การใช้สื่อนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการสื่อสารในการนิเทศ

ขั้นที่ ๔ ประเมินการนิเทศ

เป็นการประเมินผลการนิเทศภายหลังสิ้นสุดการนิเทศในแต่ละภาคเรียน ปีการศึกษา หรือ ปีงบประมาณ โดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่จัดทำขึ้นอย่างสอดคล้องเหมาะสมกับประเด็นการนิเทศ เพื่อให้ได้ข้อมูลว่าการนิเทศเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ หรือประโยชน์ที่ผู้รับการนิเทศได้รับคืออะไร มีความพึงพอใจหรือความต้องการรับการนิเทศครั้งต่อไปหรือไม่อย่างไร

ขั้นที่ ๕ ปรับปรุงแก้ไขและรายงานผลการนิเทศ

เป็นการนำข้อมูลจากผลการประเมินไปวิเคราะห์เพื่อพัฒนาหรือปรับปรุงกระบวนการนิเทศให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและเป็นที่พึงพอใจของผู้รับการนิเทศและเมื่อเสร็จสิ้นการนิเทศแต่ละครั้งให้มีการจัดทำรายงานการนิเทศเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการนิเทศครั้งต่อไป

๕.๒ การพัฒนางานนิเทศ

การพัฒนางานนิเทศในหน้าที่ด้วยการปฏิบัติงานตามวงจรคุณภาพ PDCA โดยบูรณาการทั้งศาสตร์ และศิลป์ของการนิเทศภายใต้บริบทการนิเทศ ดังนี้

P : Plan (การวางแผน)

ศึกษาวิเคราะห์งานในบทบาทหน้าที่โดยการศึกษา ค้นคว้าทางวิชาการ และวิเคราะห์ วิจัย ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล เพื่อพัฒนางาน ให้มีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานยิ่งขึ้น ได้แก่ การจัดทำแผนการนิเทศ การพัฒนาสื่อและเครื่องมือนิเทศ และเอกสารการนิเทศตามภารกิจ

D: Do (การนำสู่การปฏิบัติ)

ปฏิบัติงาน นิเทศตามแผนการนิเทศ โดยใช้สื่อ เครื่องมือนิเทศ และเอกสารการนิเทศตามภารกิจ

C : Check (การประเมินผลการปฏิบัติงาน)

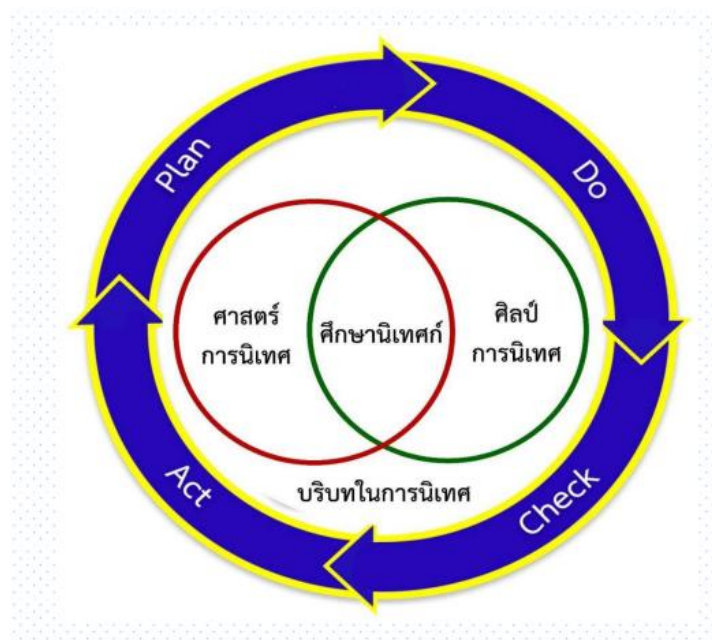
เป็นขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลผลการนิเทศและนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ และ นำเสนอผลที่ได้จากการนิเทศ และสังเกตพฤติกรรมผู้รับการนิเทศ ช่วยให้เห็นจุดแข็งและจุดควร

พัฒนา ทั้งในส่วนของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ รวมทั้งสอบถามความคิดเห็นหรือความพึงพอใจของผู้รับการนิเทศ จนสามารถถอดบทเรียนการปฏิบัติงาน ประเมินผลการดำเนินงานตามภารกิจหรือรูปแบบที่กำหนด

A : Action (การสะท้อนผลการปฏิบัติ)

สรุปผล สะท้อนความคิดหลังจากการปฏิบัติงานให้ผู้ที่มีส่วนร่วมได้วิพากษ์จากข้อค้นพบ ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการนิเทศครั้งต่อไป และเขียนรายงานการนิเทศหรือรายงานผลการดำเนินงาน ปฏิบัติการจนเป็นวงจรของการพัฒนางานด้วยวงจรคุณภาพ

ภาพแสดงการพัฒนางานนิเทศการศึกษา

แหล่งที่มาภาพ : ศาสตร์และศิลป์ในการนิเทศการศึกษา โดย ศึกษานิเทศก์ สพฐ., ๒๕๖๔

หลักคิดในการทำงานนิเทศการศึกษาของข้าพเจ้า

“รู้หลักสูตร พุดหลักการ มีหลักฐาน ประสานหลักฐาน”

ศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา, ๒๕๓๙

บรรณานุกรม

กรมสามัญศึกษา. (๒๕๓๙). **แนวทางการนิเทศการศึกษาระบบสามัญศึกษา**. เสมาธรรม.

สำนักงาน ก.ค.ศ.. (๒๕๖๔). **มาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา**. เอกสารอัดสำเนา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำปทุมธานี. (๒๕๖๕). **แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕)**. เอกสารสำเนา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (๒๕๕๓). **คู่มือการปฏิบัติงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา**. เอกสารอัดสำเนา.

_____. (๒๕๖๓). **แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.๒๕๖๑**. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอ็น.เอ.รัตนะเทรตติ้ง.

_____. (๒๕๖๔). **ศาสตร์และศิลป์ในการนิเทศการศึกษา**. เอกสารอัดสำเนา

คู่มือปฏิบัติงาน

กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจำนครราชสีมา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน